

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

24 Vtrùm aliquid restituendum pro expensis funeris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

potest, vt obligetur ex charitate ad aliquam pecuniariam satisfactionem, si heredes sint pauperes; & non putentur mœrorem aliter deposituri; & ipsæ eam sine graui incommodo possit præstare: tunc enim videtur saltem ex charitate & quadam æquitate naturali teneri. fortè hoc voluit D.Thomas.

Secundò, Si vir nobilis aut alius occisus sit, qui nihil lucri facebat, nihil restituendum, præter expensas in medicos, si quæ factæ sunt.

Tertio, Patet responsio ad contrariam rationem: non enim omne damnum ex iniuria est compensandum, vt patet de damno spirituali, quod tamen maximum est. Neque mirum videri debet, si pro vita animalis fiat restitutio, non autem pro vita hominis liberi; quia vita hominis liberi est supra omne pretium pecuniarium & humanum, sicut & bona spiritalia: non tamen vita animalis, vel mancipij. Hinc tamen non sequitur, minus esse peccatum occidere hominem, quam bestiam.

146 Dices, L. Prætor edixit. 7. §. 6. 7. de iniuriis, dicitur: *Posse hodie de omni iniuria, sed & de atroci ciuilitèr agi, Imperator rescripsit*: ergo potest agi in Iudicio de damno vitæ faciundo.

Respondeo, Negando consequentiam. Aliud enim est agere de iniuria vindicanda, aliud de damno faciundo. iniuria enim non debetur restitutio, sed vindicatio & multa etiam pecuniaria, quæ sit operâ Iudicis: satisfactio etiam debetur, sed non pecuniaria, ante sententiam. itaque potest ciuilitèr agi, quia potest exigi aliqua satisfactio pecuniaria, per Iudicem imponenda.

DVBITATIO XXI V.

Vtrum aliquid restituendum pro expensis funeris.

147 **R**espondeo, Ordinariè nihil pro his expensis restituendum; quamuis contrarium affirmet Nauarrus cap. 15. num. 22. Ratio est, quia etiam si naturali morte obiisset, nihilominus hæ expensæ fieri debuissent, vnde per occisionem nihil damni ex hac parte illatum; nisi fortè ex acceleratione, eò quòd citius isti sumptus fieri debuerunt, quibus adhuc aliquid lucri facere potuisset: sed hoc sub lucro cessante comprehenditur. Vel nisi extra patriam, aut alieno loco occisus sit, vbi maiores sumptus, quam domi fieri debuerunt; quod pertinet ad damnum emergens.

Pro expensis funeris.

DVBITATIO XXV.

Vtrum anime occisi aliquid restituendum ex iustitia.

148 **S**otus dist. 15. qu. 3. art. 2. Gabriel, Adrianus, & Angelus supra, docent, Si homicida subeat penam talionis, nihil amplius deberi pro vita occisi: si non subeat, debere satisfacere pro vita illius, bonis spiritualibus, per eleemosynas, orationes, Missas, &c.

Non ex iustitia. Sed communior sententia est, non obligari ex iustitia ad hanc restitutionem; quamuis sit saluberrimum consilium, & æquitas naturalis videatur

quodammodò postulare. Vnde meritò pro satisfactione sacramentali, ipsi à Sacerdote potest iniungi. ita docet Sotus lib. 4. qu. 6. art. 3. ad tertium. Siluester supra, & alij.

Ratio est, quia bonum spirituale non potest esse pretium rei temporalis; ergo non potest ex iustitia deberi pro damno vitæ. Antecedens probatur; quia sunt res diuersi ordinis; & vita per hoc non restituitur nec in se, nec in æquivalenti, quod apud homines habeat parem æstimationem.

Dices, Deberi hæc bona non pro vita, sed quia illum priuauit facultate merendi & satisfaciendi.

150 Respondeo, Facultas merendi est irreparabilis, similiter meritum amissum est irreparabile: quia meum meritum non potest alteri donare, ita vt fiat ipsius. Deinde priuatio huius facultatis non potest vllò opere nostro compensari, sicut nec vita. Et quamuis satisfactio vnus alteri prodesse possit; non tamen constat, an alter aliqua satisfactione sit priuatus, nec vtrum ei profutura sit: Denique non potest in his certa mensura constitui, quæ lege iustitiæ debeat.

Facultas merendi.

DVBITATIO XXVI.

Vtrum tantummodò vxori & liberis, an etiam alijs restituere teneatur, vt creditoribus, & ijs quos occisus alebat.

Multi DD. sentiunt, His omnibus faciendam restitutionem, quia per iniuriam impediti. Verùm hæc sententia est valdè difficilis in praxi, & fortè in rigore non vera. vnde

151 Respondeo & Dico Primò, Probabile est, homicidam non teneri creditoribus defuncti. Colligitur hoc ex dictis supra dub. 15. & 16. Tenent Sotus, Salonius, Lopez, & alij ibi citati. Creditores.

Probat, Nam planè per accidens obuēnit damnum creditoribus: non enim illa actio occisionis ex natura sua, vel vt plurimum est ipsi damnosa: ergo non est iniuria in illos.

Secundò, Quia creditor non habet ius in debitorem, nisi quantum extendunt se bona, quæ actu habet, vel quæ verisimiliter erat habiturus: ergo cum homicida restituit heredibus, in quos obligatio defuncti transfertur, ea quæ ipse putabatur lucraturus, non facit iniuriam creditoribus: possunt enim ab heredibus solutionem petere.

Tertio, Creditor non est ita coniunctus debitori, vt damnum, quod huic fit, debeat censi fieri creditori: nam solum per accidens, seu ciuili modo ei coheret; qua ratione innumeri possunt cum ipso coniungi. Absurdum autem videtur, omnes eos, qui cum ipso contrahunt, habere ius iustitiæ in ipso inimicum, ne ipsum occidat. Confirmatur; quia qui cum aliquo contrahunt, debent videre an ille habeat sufficientia bona, vel certè curare, vt det sufficientem cautionem: quod si non fecerint, sibi imputent; non enim tenetur inimicus ex iniustitia tam procul respicere.

Quartò, Non videtur hæc obligatio vsu recepta, imò communi hominum iudicio non censetur homicida creditoribus obligatus, nisi fortè ea intentione occiderit, vt eis obellet.

152 Dices Primò, Homicida tenetur filiis occisi, quia parens illis ex iniustitia obligabatur: ergo cum filij, etiam